

Pla d'Acció Tutorial (PAT) de l'Ensenyament d'Enginyeria Química de la Universitat de Barcelona

(aprovat pel Consell d'Estudis d'Enginyeria Química el 17 de desembre de 2021)

En aquest document s'utilitzen noms genèrics per a descriure als diferents col·lectius als que es fa referència (estudiant, alumne, professor, tutor, ...).

1. CONTEXT

Els canvis que es van succeir en la realitat universitària, particularment, l'entrada en l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES), i l'evolució dels diferents procediments derivats del mateix desplegament de l'estatut de la Universitat de Barcelona (UB), obliguen a l'adaptació del Pla d'Acció Tutorial (PAT) existent en l'Ensenyament d'Enginyeria Química a les noves necessitats. Aquesta adaptació ha de servir per a millorar l'orientació complementària a l'alumnat i la qualitat de l'ensenyament.

L'any 1996 el Cap d'Estudis va introduir els primers tutors a l'Ensenyament d'Enginyeria Química. Aquest va ser el punt inicial d'un camí que va culminar en la redacció del primer PAT del Grau d'Enginyeria Química, aprovat pel Consell d'Estudis de l'ensenyament el 21 de novembre de 2013. Des de llavors, aquesta eina ha permès la millora progressiva en l'adequació dels ritmes de formació de les diferents tipologies que compren l'alumnat, especialment, quan combinen els estudis amb altres activitats (laborals, esportives, altruistes, ...) o que tenen dificultats per a seguir els estudis.

En aquesta revisió del Pla d'Acció Tutorial general (PAT) de l'Ensenyament d'Enginyeria Química es recullen, de forma general, totes les accions, grupals o personalitzades, que tenen com a objectiu informar, orientar i donar suport a l'alumnat, mentre cursi els seus estudis. Aquestes accions li hauran de permetre optimitzar el temps i els recursos al llarg de la seva formació acadèmica i personal, però també facilitar-li la transició, tant en el moment de la seva entrada a l'ensenyament, com en el de la seva sortida al món laboral.

A partir d'aquesta revisió del PAT, les accions concretes que es duen a terme en cada curs acadèmic, es recullen en un nou document, anomenat Pla d'Acció Tutorial anual (PATa) de l'Ensenyament d'Enginyeria Química.

2. OBJECTIUS DEL PAT

L'objectiu general d'aquest PAT és el que defineix la mateixa UB als seus estatuts: impulsar i estimular el ple desenvolupament personal, acadèmic i social de l'alumnat com a part integrant de la seva formació com a professionals o investigadors.

Per tal d'assolir aquesta fita, i tenint presents les característiques de l'ensenyament, els objectius específics que persegueix aquest pla són:

- Facilitar el procés de transició i d'adaptació dels nous estudiants a l'ensenyament, proporcionant-los la informació i les estratègies necessàries per a superar-lo de la millor forma possible. Això és aplicable tant per l'alumnat que prové de l'ensenyament secundari com pel que prové d'un altre ensenyament superior.
- Assessorar individualment a cada estudiant per tal que planifiqui els seus estudis de la manera més adequada, tot compatibilitzant-los amb les altres activitats que pugui exercir.
- Assessorar individualment a l'alumnat per tal que obtingui el màxim rendiment acadèmic i personal.
- Proporcionar a l'alumnat tota la informació necessària respecte a l'ensenyament, la Facultat i els serveis de què disposa la UB per tal d'ajudar-los en la seva estada a la universitat durant els seus estudis.
- Informar a l'alumnat que acaba els estudis de les diferents possibilitats de continuïtat dels estudis (màster, doctorat) i de les sortides professionals. Aquesta activitat s'efectua en col·laboració amb el Servei d'Atenció a l'Estudiant (SAE).

3. ORGANITZACIÓ I ESTRUCTURA

L'estructura del PAT d'Enginyeria Química està basada en les següents figures:

a) **Coordinador del PAT.** Les funcions del Coordinador del PAT són:

- Gestionar el PAT de l'ensenyament.
- Proposar el nomenament de nous tutors acadèmics.

- Assignar un tutor a cada estudiant quan formalitza la primera matrícula i vetllar per a què el nombre d'estudiants assignats a un tutor no es desviï significativament del valor previst.
  - Proporcionar als tutors els recursos per a què desenvolupin les seves funcions.
  - Avaluar el PAT a partir de la informació proporcionada pels tutors i els estudiants, i proposar-ne millores.
  - Elaborar i presentar un informe d'avaluació anual al Consell d'Estudis de l'Ensenyament d'Enginyeria Química. L'informe tindrà en compte les activitats de captació, acollida i seguiment en els termes expressats en el Procediment Específic de Qualitat de la Facultat de Química PEQ 5745 050 v04.
  - Proposar el Pla d'Acció Tutorial anual (PATa) del següent curs acadèmic al Consell d'Estudis d'Enginyeria Química per a la seva revisió i posterior aprovació.
  - Fer d'enllaç entre el PAT i les altres instàncies de l'ensenyament, de la Facultat i de la UB.
  - Col·laborar amb el Servei d'Atenció a l'Estudiant (SAE).
- b) **Tutor d'ensenyament.** És el professor que tutoritza un estudiant des del inici dels seus estudis fins que els acaba. El tutor ha de ser un professor de l'ensenyament amb coneixement del pla d'estudis vigent, motivat pels aspectes pedagògics i amb possibilitat de dedicar el temps necessari a la relació personal amb els estudiants que tutoritza. Les seves funcions són:
- Ajudar a l'estudiant en la seva formació acadèmica, proporcionant-li la informació i els recursos que el puguin ajudar a incrementar el seu rendiment acadèmic.
  - Orientar-lo durant el seu pas per la universitat i aconsellar-lo a l'hora d'establir el seu itinerari curricular.
  - Informar-lo dels recursos que la Facultat o la UB posen al seu abast per tal d'ajudar-lo durant la seva etapa acadèmica o en la seva inserció laboral.
  - Derivar l'estudiant, quan ho consideri convenient, a altres serveis de suport de la UB.
  - Col·laborar amb les figures de tutor d'inclusió i la de coordinació del PAT en la detecció d'estudiants que puguin tenir unes necessitats especials per motius de salut, familiars o socials i no hagin estat diagnosticats per cap organisme oficial.
- c) **Tutor de mobilitat.** És el professor encarregat d'aconsellar els estudiants que cursen part dels seus estudis a través d'un programa de mobilitat, ja sigui

Erasmus o altres programes amb universitats no europees. Atès que tots els ensenyaments de la Facultat de Química tenen les mateixes necessitats de tutoria de mobilitat, aquesta figura no depèn de l'ensenyament, sinó que és delegada del degà de la Facultat.

Per una banda, l'alumnat de la Facultat que marxa a altres universitats requereix unes atencions especials, tan abans de la seva marxa com durant la pròpia estada fora. Aquesta figura de mobilitat ha de conèixer les característiques de les diferents universitats d'acollida i dels seus plans d'estudi, per a poder aconsellar respecte les assignatures potencials a cursar i establir la taula d'equivalències corresponent d'acord amb el Cap d'Estudis.

Per una altra banda, l'alumnat estranger que arriba al nostre centre també necessita tutorització orientativa, particularment, els primers dies de la seva estada. Aquesta tasca també la dur a terme el tutor de mobilitat, que, alhora, valorarà l'adequació de la taula d'equivalències que porta l'estudiant i l'ha de dirigir a la persona de secretaria que s'encarregarà dels tràmits acadèmics.

Aquesta figura ha de treballar en coordinació amb el Cap d'Estudis i la seva acció és complementària a la de la figura de tutor d'ensenyament.

- d) **Tutor de conveni.** Membre del col·lectiu de professorat que s'encarrega de tutoritzar aquell estudiant d'un grau de la Facultat de Química que fa una estada de pràctiques en empresa a través d'un conveni de cooperació educativa. La figura del tutor de conveni depèn directament del Vicedeganat de la Facultat de Química i ha de conèixer les empreses amb les que la Facultat té convenis i els plans docents de les assignatures per les quals l'estudiant fa l'estada. Els tutors de conveni han d'informar a l'estudiant sobre les diferents possibilitats existents, es posen en contacte amb l'empresa i vetllen perquè l'estada es desenvolupi de forma satisfactòria per ambdues parts. En acabar l'estada, els tutors de conveni recullen la valoració del tutor de l'empresa i l'informe elaborat per l'estudiant; amb aquestes eines generen una valoració i n'informen al Cap d'Estudis per tal de fer el reconeixement de crèdits, si s'escau.
- e) **Tutor d'inclusió.** Amb el nomenament del Degà de la Facultat, d'entre el professorat de la Facultat, aquesta figura transversal als ensenyaments es fa càrrec de les accions d'acompanyament de l'alumnat amb necessitats d'aprenentatge i avaluació especials, des de l'inici dels seus estudis fins a la seva participació en les accions d'ocupabilitat de la Facultat en la fase terminal del

Grau. La tutoria d'inclusió és una acció complementària a la tutoria acadèmica i les seves funcions es poden resumir en:

- a. Donar suport a caps d'estudis, coordinadors de PAT, tutors, coordinador d'ocupabilitat i al professorat en general en els casos d'estudiants NERE (Necessitats Especials de Reforç Educatiu).
- b. Informar a l'alumnat dels recursos que el Programa d'inclusió de la Facultat i la UB posen al seu abast per tal d'ajudar-lo durant la seva etapa acadèmica o en la seva inserció laboral.
- c. Acompanyar l'alumnat amb necessitats especials en la seva formació acadèmica, adaptant els recursos d'aprenentatge i avaluació a la seva situació concreta, consensuant-los amb el professorat implicat.
- d. Detectar, amb la col·laboració de tutors i professorat en general, l'estudiant que pugui tenir unes necessitats especials per motius de salut, familiars o socials i que no hagi estat diagnosticat per cap organisme oficial, per tal de decidir si cal derivar l'estudiant al SAE o a altres serveis de suport de la UB, o prendre altre tipus de mesures.
- e. Tutoritzar l'estudiant d'un grau de la Facultat de Química que fa una estada de pràctiques en empresa a través d'un conveni de cooperació educativa.

3.1. SELECCIÓ, NOMENAMENT I CESSAMENT DE TUTORS

Els tutors són nomenats pel Consell d'Estudis de l'Ensenyament d'Enginyeria Química a proposta del Coordinador del PAT.

Els nomenaments es comuniquen als interessats i a les autoritats acadèmiques pertinents.

Un tutor cessa en les seves funcions:

- a petició pròpia, mitjançant un escrit dirigit al Coordinador del PAT.
- per decisió del Consell d'Estudis per causa justificada. La proposta de cessament pot venir del Coordinador del PAT o d'un 50 % dels membres del Consell. El cessament es comunicarà a l'interessat amb un escrit raonat i es notificarà a les autoritats pertinents.

Eventualment, es pot produir un canvi de tutor en cas que l'estudiant o el propi tutor així ho demanin. En aquest cas, el Coordinador del PAT farà la corresponent reassignació i n'informarà al Consell d'Estudis.

4. ACTIVITATS DEL PAT

Les accions tutorialis es classifiquen en tres grups: d'inici d'estudis, de seguiment dels estudis i de final d'estudis.

Encara que cada tutor pot programar les activitats que consideri convenients, n'hi ha que són obligades i característiques d'aquest PAT. Es detallen a continuació.

4.1. ACCIONS D'INICI D'ESTUDIS

- **Jornada d'acollida.** Es tracta d'una jornada d'informació general, que té lloc al juliol, per a donar a conèixer, a l'alumnat de nou ingrés, aspectes bàsics de l'ensenyament, la Facultat i el procés de matriculació. Caps d'Estudis i Cap de Secretaria informen a l'alumnat sobre el funcionament dels estudis, els recursos que la Facultat posa al seu abast (Biblioteca, Sala d'estudi, Secretaria, Punt d'informació, Aules, Departaments, etc.).
- **Assignació del tutor d'ensenyament.** Tan bon punt l'estudiant formalitzi la matrícula, el Coordinador del PAT li assignarà un tutor d'ensenyament.
- **Presentació del PAT.** Es tracta d'una sessió, dirigida pel Cap d'Estudis i el Coordinador del PAT, orientada a l'alumnat de recent incorporació a l'ensenyament, en la que se'ls hi dona unes nocions bàsiques sobre el funcionament d'aquest PAT.
- **Presentació tutor - estudiant.** Després de la jornada d'acollida, cada estudiant ja sap qui serà el seu tutor. A partir d'aquest moment, es poden posar en contacte amb ell per a tenir una primera xerrada de presentació. Cada tutor, pot decidir que aquest primer contacte sigui grupal en lloc d'individual. En qualsevol cas, el tutor recollirà la informació que consideri rellevant dels estudiants que té assignats per a tutoritzar (situació personal, nota d'accés, motivació, tipus de dedicació, ...) i els proporciona la informació d'aplicació més immediata. En particular, cal que el tutor informi de l'elevada dedicació que requereixen els estudis que han iniciat i que els expliqui els aspectes de la Normativa de Permanència que els poden afectar més aviat. A partir d'aquest moment, l'estudiant es pot posar en contacte amb el seu tutor sempre que ho vulgui, preferiblement, havent acordat dia i hora.

4.2. ACCIONS DE SEGUIMENT D'ESTUDIS

- **Tutoria de mig semestre.** Després de la setmana d'avaluacions intermèdies (novembre i abril, aproximadament) el Coordinador del PAT convocarà a l'alumnat, amb els horaris indicats per a cada tutor, per tal de fer un seguiment dels resultats acadèmics i resoldre els dubtes que puguin aparèixer en l'alumnat.
- **Tutoria de pre-matrícula.** Després de la qualificació final de les assignatures, el Coordinador del PAT convocarà l'alumnat, amb l'horari indicat per a cada tutor, a una reunió individualitzada en la que tutor i tutoritzat valoraran els resultats obtinguts i les diferents possibilitat de matrícula pel següent semestre. En aquesta reunió, formalitzaran un document de pre-matrícula sense el qual l'estudiant no es podrà matricular el següent semestre.

4.3. ACCIONS DE FINAL D'ESTUDIS

- **Fira d'empreses.** Aquesta activitat permet posar en contacte l'alumnat que acaba els seus estudis amb empreses de molts àmbits diferents. La jornada, organitzada pel Servei d'Atenció a l'Estudiant (SAE), els deganats del Centre de Química i Física, i altres deganats propers, es complementa amb diferents ponències d'orientació professional i de recerca de feina.
- **Tutoria de Final d'Estudis.** A petició de l'estudiant, el tutor d'ensenyament l'informarà sobre la possibilitat de continuar els seus estudis en un màster, les sortides laborals, les sessions informatives que ja hagin estat programades (màsters, beques, fira d'empreses, ...) o les activitats organitzades pel SAE.

5. FORMACIÓ DE TUTORS

La formació dels tutors d'ensenyament es fa essencialment a partir dels cursos específics organitzats per l'ICE. L'Espai del Tutor, al Campus Virtual, també conté eines molt útils pels tutors.

Pel que fa als tutors de mobilitat i de conveni, la seva formació es fa essencialment a través de reunions amb altres tutors experimentats i amb el Coordinador general del PAT.

6. SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PAT

El seguiment de l'acció tutorial correspon al Coordinador del PAT. Cada final de curs, el Coordinador del PAT recollirà la informació necessària sobre les diferents accions realitzades, les dades de participació i les opinions de l'equip tutorial i de l'alumnat (percentatge d'assistència a les tutories, actitud de l'alumnat durant les reunions, dedicació dels tutors, utilitat de la informació rebuda, ...). Amb aquesta informació, el Coordinador del PAT elaborarà un informe d'avaluació anual amb els punts forts i febles i les propostes de millora que consideri adients. Aquest informe s'haurà de presentar al Consell d'Estudis que aprovarà les accions tutorialis a desenvolupar el proper curs.